

مرکز پژوهش‌های
مجلس شورای اسلامی

مشخصات لایحه:

دوره یازدهم - سال دوم

شماره ثبت:

۳۰۹

شماره چاپ:

۱۱۹۱

تاریخ چاپ:

—

مشخصات گزارش:

دفتر مطالعات حقوقی

تهیه و تدوین:

محمد آدمی

ناظر علمی:

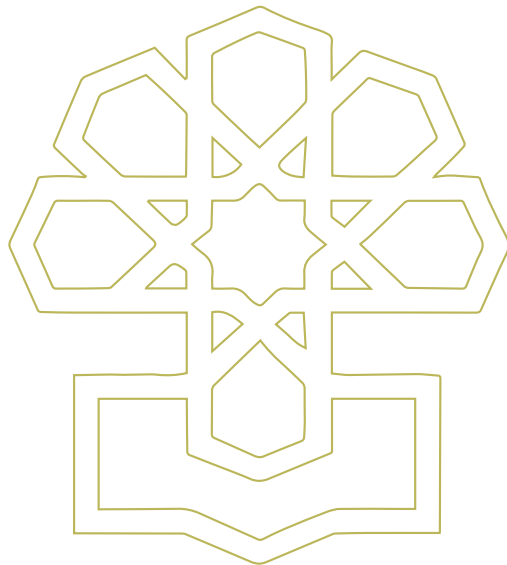
مهدی عبدالملکی

شماره مسلسل:

۲۴۰۱۷۵۵۴-۲

تاریخ انتشار:

۱۴۰۱/۷/۲۴

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و جمهوری قزاقستان

در زمینه معاضدت حقوقی متقابل در امور مدنی»

(اعاده شده از شورای نگهبان)

مقدمه

لایحه فوق در تاریخ ۱۳۹۹/۷/۱ در مجلس شورای اسلامی اعلام وصول گردید و در تاریخ ۱۴۰۰/۳/۴ در کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس با اصلاحاتی در متن به تصویب رسید. مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۴۰۱/۱/۲۹ لایحه فوق را مصوب نمود و سپس جهت طی تشریفات قانونی به شورای محترم نگهبان ارسال کرد. شورای محترم نگهبان نیز در جلسه مورخ ۱۴۰۱/۲/۲۸ نسبت به آن اظهار نظر نموده است. در جلسه مورخ ۱۴۰۱/۳/۲۴، ایراد و تذکرات شورای محترم نگهبان در کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی مورد بررسی قرار گرفت و در جهت رفع ایراد و تذکرات، اصلاحاتی به تصویب رسید. در ذیل به بررسی مصوبه کمیسیون قضایی و حقوقی به موازات بیان ایرادات و تذکرات شورای محترم نگهبان خواهیم پرداخت.

بررسی مصوبه کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی

شورای محترم نگهبان یک ایراد و دو تذکره به ترتیب زیر به مصوبه مجلس شورای اسلامی وارد نموده است. در ذیل ضمن بیان ایرادها و تذکرات شورای محترم نگهبان، مصوبه کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی را نیز در این خصوص بیان و مورد ارزیابی قرار خواهیم داد.

شورای محترم نگهبان استفاده از واژه غیر فارسی «کنوانسیون» را در ماده (۲۵)، مغایر با اصل پانزدهم قانون اساسی شناخته است. شایان ذکر است ماده (۲۵) لایحه حاضر به «کنوانسیون شناسایی و اجرای آرای داوری خارجی» اشاره کرده است. عنوان کنوانسیون فوق، حسب آنچه در هنگام تصویب در سال ۱۳۸۰ هجری شمسی در مجلس شورای اسلامی بیان شده است؛ «کنوانسیون شناسایی و اجرای احکام داوری خارجی تنظیم شده در نیویورک به تاریخ ۱۰ ژوئن ۱۹۵۸ میلادی (۱۳۳۷/۴/۳ هجری شمسی)» می باشد. بنابراین عنوانی که در نظام حقوقی کشور مان مورد تصویب واقع شده با لفظ «کنوانسیون» بیان شده است و ارجاع ماده (۲۵) لایحه حاضر نیز به همان عنوانی است که در نظام حقوقی کشور مان تصویب شده است.

از سویی دیگر، فرهنگستان زبان و ادب فارسی در یکی از موارد، واژه «پیمان» را جایگزین «convention» نموده است. همچنین اصل هفتاد و هفتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران نیز از واژه‌هایی همچون «عهدنامه، مقاوله‌نامه، قرارداد و موافقتنامه بین‌المللی» نام برده است.^۱

در این راستا کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس مصوب نمود: «به منظور رفع ایراد شورای محترم نگهبان در ماده (۲۵) موافقتنامه واژه «کنوانسیون» به عبارت «معاهده (کنوانسیون)» اصلاح می شود.»
به نظر می رسد مصوبه کمیسیون رافع ایراد شورای محترم نگهبان در این خصوص است.

ب تذکرها

شورای محترم نگهبان در خصوص این لایحه دو تذکره به شرح زیر اظهار نموده است:

۱ «در تبصره ماده واحد عبارت «در اجرای این قانون» حذف گردد.»
مصوبه کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس جهت رفع تذکر مذکور به شرح زیر است: «به منظور رفع تذکر ردیف (۱) شورای محترم نگهبان در تبصره ماده واحد عبارت «در اجرای این قانون» حذف می شود.»

۲ «در ماده (۱)، عبارت «موضوعات شغلی» با توجه به متن انگلیسی معاهده، نیازمند بازبینی و اصلاح است.»
مصوبه کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس برای رفع این تذکر و شفاف شدن مسئله به شرح زیر است: «به منظور رفع تذکر ردیف (۲) شورای محترم نگهبان، بر اساس اصلاحیه ترجمه معاهده طی نامه شماره ۱۰۴۳۹۳ مورخ ۱۴۰۱/۶/۱۵ معاون امور مجلس ریاست جمهوری، در ماده (۱) موافقتنامه، عبارت «موضوعات شغلی» به عبارت «کار» اصلاح می شود.»
به نظر می رسد مصوبه کمیسیون، تأمین کننده نظر شورای محترم نگهبان در این خصوص است.

نتیجه گیری

طبق آنچه گذشت شورای محترم نگهبان یک ایراد و دو تذکره در ارتباط با مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص «لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و جمهوری قزاقستان در زمینه معاضدت حقوقی متقابل در امور مدنی» بیان کرده است. کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی نیز پس از بحث و بررسی نظرات شورای محترم نگهبان، اصلاحاتی را در راستای رفع ایراد و تذکرات مصوب نموده است که به نظر می رسد اصلاحات مصوب کمیسیون، رافع ایراد و تذکرات شورای محترم نگهبان است.

۱. اصل هفتاد و هفتم قانون اساسی بیان می دارد: «عهدنامه‌ها، مقاوله‌نامه‌ها، قراردادها و موافقتنامه‌های بین‌المللی باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد.»

متن اصلاحی	اظهار نظر کارشناسی	ارجاع به کمیسیون	موافق به شرط اصلاح	مخالف	موافق	مصوبه کمیسیون برای رفع ایرادات شورای نگهبان	شماره ماده
					✓	به منظور رفع ایراد شورای محترم نگهبان در ماده (۲۵)، واژه «کنوانسیون» به عبارت «معاهده (کنوانسیون)» اصلاح می‌شود	ماده (۲۵) (ایراد)
					✓	به منظور رفع تذکر اول شورای محترم نگهبان در تبصره ماده واحده، تعبیر «در اجرای این قانون» حذف می‌شود	تبصره ماده واحده (تذکر)
					✓	به منظور رفع تذکر دوم شورای محترم نگهبان در ماده (۱) موافقتنامه، تعبیر «موضوعات شغلی» به عبارت «موضوعات کار» اصلاح می‌شود.	ماده (۱) (تذکر)